

HANA KAVUROVÁ

MARIÁNSKÉ LÉTO

CO KDYŽ SE
ROZHODNETE PRO
ŽIVOT AŽ VE
CHVÍLI, KDY HO
ZTRÁCÍTE?



Mariánské léto

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz



x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Hana Kavurová

Mariánské léto – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.



ALBATROS MEDIA a.s.



x·y·z

— HANA KAVUROVÁ —

MARIÁNSKÉ LÉTO

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2018
Copyright © Hana Kavurová, 2018
Cover image © Shutterstock/iravgustin

ISBN tištěné verze 978-80-7597-152-4
ISBN e-knihy 978-80-7597-221-7 (1. zveřejnění, 2018)

Neboj se smrti, pak už se nemusíš bát ničeho.

■ PROLOG

Vidět někoho zemřít je jako němý film běžící před očima. A není žádný způsob, jak ho zastavit. V životě, v opravdovém životě neexistuje žádné tlačítko stop, žádné přehrávání zpět a stejně tak žádné nahrávání. Člověk musí pevně sevřít oči, snažit se uložit si danou situaci hluboko do paměti a pak si ji jen promítnout na očních víčkách.

Smrt je jako pouliční divadlo s křehkou hudbou, kterou skládají dohromady nejobyčejnější zvuky světa. Šelest strohmů, kapky vody odkapávající z vodovodního potrubí, rány ozývající se bůhví odkud, štěkot psa pobíhajícího venku za okny nebo šramotící kola auta projíždějícího kolem.

Pro Babet byla smrt nedílnou součástí života. Naučila se ji brát jako přirozenou věc. Babet byla pouhým divákem krátkého představení v léčebně pro dlouhodobě nemocné, kde smrt zářila v hlavní roli. Prakticky denně tam přišel někdo s nulovou šancí na další život, někdo, kdo hledal místo, kde důstojně odejít ze světa, místo, kde mu pomůžou zmírnit bolest.

Babet si jasně vybavovala jejich teplé ruce, které se s ní vítaly, a ty mrazivě studené, jež opatrně zastrkovala pod při-

krývku, kterou jim následně přehazovala přes hlavu. Někteří Babetini kolegové s tímto jejím zvykem nesouhlasili. Tvrдили, že ostatní pacienti mají právo vědět, kdo je opustil, a že vidět mrtvého je věc naprosto normální, alespoň v téhle instituci ano.

Babet věřila, že člověku se umírá mnohem lépe se zavřenýma očima, ve tmě, o samotě, jelikož smrt je soukromá záležitost, a když duše opustí tělo, už v tom kusu masa na posteli nezbyvá nic, co člověka dělalo člověkem. Babet se více zajímala o duši člověka než o jeho tělesnou schránku. Sama se svým vzhledem nebyla příliš spokojená a nikdy se se svým tělem nespřátelila. Možná právě proto zastávala myšlenku, že svůj zevnějšek nemůžeme nijak razantně změnit, ale duši, svůj přístup k životu a k ostatním, to ano.

Babet byla pro tohle povolání nezvykle mladá. Její kolegyně byly v průměru o polovinu starší. Podobného věku byl jen řidič sanitky Čárlý, který nedávno nastoupil. Babet často přemýšlela o tom, co ji i její kolegy k této práci přivedlo, zda vzrušení ze smrti, nebo touha zachraňovat životy. S Čárlým o tom nemluvila, vlastně s ním ještě neprohodila ani slovo. Párkrát už jí stihl nabídnout, že ji svezde domů, ale pokaždé mlčky odmítla.

Rodiče ji při výběru povolání nijak neomezovali. Její otec nejspíš ani netušil, že dokončila studium. Více ho zajímaly vypadávající vlasy, které mu signalizovaly, že už nepatří k nejmladším. Na svém účesu si zakládal od mládí, mnoho-

krát Babet ukazoval fotky ze svých školních let, kde mu hlavu zdobily vlasy dlouhé až po pás.

Mámu to nezajímalo vůbec. Měla svůj vlastní život, podle ní mnohem důležitější, daleko od své dcery a manžela, které do něj nepouštěla. Občas se zčistajasna objevila doma, aby dala domácnost dohromady, jak říkala. A ať se za to Babet sebevíc styděla, tyhle matčiny návraty nenáviděla. Ten neustálý řev a hádky ji připravovaly o klid, který byl pro ni tak důležitý. Musela ovšem přiznat, že by se našly i dny, kdy máma vstoupila do dveří s úsměvem na rtech a snad i s radostí, že je opět vidí. Stávalo se to ale málokdy. Babet své mámě nerozuměla, neviděla do její hlavy, ale už dávno ji to přestalo štvať. Někdy po nocích ještě usínala na polštáři mokré od slz, ale Babet nebyla z těch, co by ho ráno ždímalí.

Měla dobrou přítelkyni Li, které se u šálku čaje svěřila s tím, jaké povolání si zvolila, i když předem věděla, že to nepochopí. Li se ve svém budoucím povolání kontaktu s lidmi chtěla naopak co nejvíc vyhnout. Problémy ostatních lidí ji nezajímaly. Sama měla dost svých vlastních. Lámaly se jí nehty, zaběhl se jí pes a nemohla se zbavit své závislosti na kávě. Toužila se stát sekretářkou a mít vlastní kancelář vyzdobenou fotkami svého přítele. A proto Babet překvapilo, když to její kamarádka vzala s nezvyklým klidem. Tenkrát domů odcházela s lehce povznášejícím pocitem.

Za týden, když vcházela do jejich oblíbené kavárny na šálek smluveného čaje, Babet neušlo, že se Li tváří poněkud vyděšeně. Hlavu si s tím ale moc nelámala, přisuzovala to

tomu, že při praní opět smíchala barevnou ponožku s bílým prádlem. Avšak pravá příčina se ukázala o chvíli později.

Li se přiznala, že zprvu o tom, co zkratka LDN znamená, neměla ani tušení, a aby si o ní Babet nemyslela, že snad nemá přehled, chtěla si to vyhledat na internetu. Ale vzpomněla si na to až den před jejich schůzkou. Jenže před jejich posledním setkáním si čajem polila svůj nejnovější úlovek z butiku na rohu ulice, a proto si hned, jak přišla domů, chtěla vyprat, ale zjistila, že její fenka čivavy se schovává v pračce a něčeho se očividně bojí. A tak Li při tom všem shonu a zjišťování, proč má takové stavy, na Babet a její volbu úplně zapomněla. Vzpomněla si až včera večer, když se zjistilo, že její čivavu děsí krmítko za oknem a ptáci, kteří se na něj slétávali.

Li Babet vysvětlila, že se krmítka zbavili a že by si to s tou LDN měla ještě dobře rozmyslet. A jako hlavní důvod jí připomněla, že se přece bojí duchů. Avšak Babet sama nejlíp věděla, z čeho má strach. Bála se v noci chodit na záchod a usínala jen s rozsvícenou lampičkou nebo zapálenou svíčkou, to přiznávala, ale bylo to kvůli obavám z něčeho neznámého, co ji ve tmě překvapí a vyleká, ne kvůli strachu z duchů. I tak s tím Li nesouhlasila, ale dál to své kamarádce nerozmlouvala. Byly rozdílné jako noc a den. Přesto ji měla ráda a záleželo jí na tom, aby byla spokojená. Znaly se už tolik let, od malička, kdy se na písku praly o bábovky. A vždycky to byla Babet, kdo se uměl správně rozhodnout.

■ ZA OKNY JE TMA

Babet bydlela na malém předměstí. Do práce to měla pár zastávek tramvají, ale zpravidla si ráno přivstala a šla pěšky. Jen v zimě ranní procházku vyměnila za pohodlí vyhřáté tramvaje.

Se vstáváním do dne, ve kterém ji čekal jen mráz a sníh, měla problém už od dětství. Každé ráno rozespale šmátrala po mobilu a posouvala budík o deset minut, ale z deseti minut byla půlhodina, z půlhodiny hodina... a pak Babet nestíhala. Nicméně s nástupem do zaměstnání se svůj přístup rozhodla radikálně změnit. Nechtěla chodit do práce pozdě a obírat pacienty o jejich péči. Koupila si proto červený budík a umístila ho co nejdál od své postele. Jeho zvonění jí drásalo uši a vyhnalo ji ven z postele během několika sekund.

Babet neměla ráda chladná rána, jinak jí zima nevadila. S potěšením svou kočku Bambuli trápila tím, že za oknem stavěla fešného kočičáka ze sněhu tak, aby na něj nervózní Bambule měla dobrý výhled. S chutí seškrabávala čerstvě napadaný sníh do skleničky a zalévala ho jahodovým siru-

pem. A měla ráda zimní slunce, které své paprsky nechávalo, aby rozbíjely kusy neviditelného skla, které se třpytily na sněhu.

To ráno, když Babet vstávala do práce a vyhlédla ven, rázem zalitovala, že večer nenašla svůj zimní kabát. Byl podzim, ale zima už pomalu klepala na dveře. Vítr proháněl po ulici listí spadané ze stromů, všude panovala naprostá tma a déšť na parapet neúnavně bubnoval neznámou melodií. Babet vzdychla, nejradši by se vrátila zpátky do postele a jako medvěd by tam přechkala celou zimu.

Sychravé počasí překazilo veškeré její plány. Když vyšla ven, vítr jí arogantně prskl do tváře, že bude po jeho. Cestou se chtěla zastavit v parku a nasbírat tam plný košík listí. S pacienty ho navlékali na provázky a věšeli po pokojích. Nebo koupila popcorn a z jeho bílých nadýchaných hlaviček vyráběli dlouhé ozdobné girlandy. Dávala ho do velké skleněné mísy, a protože praženou kukuřici milovala a doma si ji často dělávala k nějakému večernímu filmu, neodolala a pár slaných pukanců ochutnala.

Jako prvním se ten den měla věnovat panu Stébloví. Pan Stéblo byl stejně křehký jako jeho jméno. Byl vysoký, hubený, a zatímco mu Babet povlékala postel, neustále se třásl zimou. Připomínal jí rákos v rybníce, dlouhý, úzký rákos, jaký vídala při návštěvách babičky na venkově. Pan Stéblo byl velký vypravěč.

Oba rodiče zemřeli, když byl ještě malý, a tak vyrůstal u tety, která si ho ale vůbec nevšímalá, nestarala se o něj

a brala ho spíš jako přítěž. Už od sedmi let se dokázal postarat sám o sebe. Miloval malování. Miloval vůni čistého papíru, číchal k němu pokaždé, zatímco se chystal malovat. Miloval, jak se barvy míchaly s vodou a rozpíjely se do všemožných tvarů. Miloval kouzlo toho okamžiku, kdy dokázal myšlenku obtisknout na papír.

Maloval vše, na co mu padl zrak, nevybíral si. Úplně nejradši ale maloval malé děti. V očích se jim třepetalo něco, co se mu na kresbách prozatím nepodařilo zachytit. Rád zdolával překážky, a kdykoliv se na světě zhmotnilo něco tak složitě krásného, až bylo nemožné obkreslit to a vytvořit tomu věrohodné papírové dvojče, jemu se to nakonec povedlo, pokaždé si připadal jako horolezec, jenž pokořil nejvyšší horu nejen ve svém okolí, ale na celém světě. A o jeho obrazy byl mezi lidmi velký zájem.

Žil v malém městě a jeho obyvatelé neměli peněz na rozhozování. Fotografie se tenkrát považovaly za velký luxus, takže nebylo nic neobvyklého, když mladá maminka přivedla své děti na obrázek pro babičku nebo se u pana Stébbla zastavili novomanželé přímo ze svatby a chtěli první společný manželský obrázek. Až do začátku války jste ho mohli potkat na mostě za městem. V pouhých patnácti letech měl už tolik stálých zákazníků, že si za utržené peníze mohl dopřát to, na co měl právě chuť, nebo si koupit ten pěkný svetr, co teprve včera vystavili ve výloze místního obchodu.

S objevením žluté hvězdy na jeho kabátu se mu lidé ale začali vyhýbat a se všemi starostmi neměl na malování ani

pomyšlení. Chuť ořezat tužku a nechat ji protáhnout se na čtvrtce se paradoxně navrátila až v mnohem mizernější době strávené za ostatním drátem spolu s totožně žlutě označenými. S oblibou říkával, že mu malování zachránilo život. Zprostředkovalo mu únik z krušné reality a ocital se v dočista odlišném světě, kde nebyla žádná zima, špína, ani mu tam nekručelo v žaludku.

Rád se ve svých vzpomínkách vracel k městu, ve kterém se narodil, a maloval slunce vycházející na obzor u místní kašny. Psa zírajícího na řeznictví a mlsně se olizujícího. Nebo to, jak si děti hrají na ulici a skáčou panáka nakresleného barevnými křídami. Rád si představoval mísu s ovocem stojící v jeho domě, v jeho pokoji, na stole. Ne, nemaloval prázdný výraz mrtvých, ani hustý dým stoupající z oprýskaného komína nad koncentračním táborem, a právě proto si ostatní spoluvězni jeho kresby s oblibou prohlíželi a on byl rád, že jim přinejmenším na chvílku dokázal vyčarovat úsměv na rtech.

Poté co válka skončila a brána tábora se otevřela, ani na okamžik nezaváhal a vrátil se domů. Oženil se, měl tři syny a otevřel si obchod s rámy na obrazy. A své číslo na ruce si nechal předělat na letícího čápa.

Ale teď ležel před Babet, upoután na lůžku. Kdyby mu do jedné ruky dala tužku a do druhé skicák, nic z toho by nepoznal. Už to nebyl ten svobodný člověk, jakým býval. Byla to sešlá schránka lidské duše, která pomalu odcházel.

Babet to pocítila, už když se chystala vejít do pokoje, a zůstala stát na prahu. Hlavu si opřela o dveře a rty se jí nepatrně chvěly. Ten proradný vítr nenápadně pronikl oknem a proháněl se pokojem pana Stébbla. Závěsy se chvěly jako vzdouvající se vlny v rozbouřeném oceánu. Bílá lilie darovaná jeho dcerou se roztančila ve váze a hodiny dole v hale odbíjely devátou hodinu. Listí ze stromu za oknem se pomalu sypalo na zem a kapky deště teď nepravidelně vyfukávaly tesknou melodii.

Znenadání se všechno uklidnilo a ztichlo. Bylo to pryč, vítr se vypařil a déšť dohrál. Babet natáhla paži před sebe a na její dlaň dopadlo cosi maličkého, možná to byl jen kousek babího léta, nebo taky ne, ale Babet to pevně sevřela v ruce a strčila si to do kapsy.

■ Po práci se Babet zastavila v obchodě, kde si nakoupila hromadu zelených štavnatých lusků a kde jí staříčkový prodavač schovával staré housky pro kachny. Pravděpodobně mu táhlo na osmdesát let, ale pořád se zdál být vitálnější než Babetin otec, jenž se už teď těšil na důchod a sladké nicnedělání.

Odmítl, aby mu Babet za pečivo zaplatila, a jeho oči se na Babet přívětivě usmívaly přes brýle se skly tak silnými, až to vypadalo, že snad pocházejí z rozbitého pŕllitru.

„Jen si to vezměte. Taky jsem je chodíval krmit, ale dneska už na to nemám čas ani sílu, nerad si to přiznávám, ale ta práce mě začíná zmáhat, avšak pořád ještě mě to baví,

chápete. Většina z mých známých, teda ti, co ještě žijí, se tím stářím nechávají úplně pohltnit. A jedinou radostí jim je nový televizní program, ale to není nic pro mě... Čas od času zajdu tady do našeho parku, pár kachen by se tam našlo, ale ti holomci holubi jim to sežerou!“

„To znám, ale mně je zkrátka líto jim nic nedat. Ale děkuji vám, zase vám něco přinesu,“ slíbila a vyšla na ulici.

Kdykoliv pekla nějaký koláč nebo třeba bábovku, vzpomněla si na něj a přinesla mu ochutnat. Vždy ho to nesmírně potěšilo a ještě nikdy se nestalo, že by měl nějaké výhrady. Zato doma to dokázal ocenit jen táta, máma na jejím snažení pokaždé našla nějakou chybu. Vše, co Babet uvařila, podle ní bylo málo slané, zbytečně sladké, vysušené nebo na to zrovna neměla chuť, i když den předtím Babet žádala, ať přesně to udělá druhý den k večeři. A skoro nikdy se nevracela jinak než s novou dietou. Jeden měsíc jedla jen zelené potraviny, druhý měsíc pila jen mléko a třetí nejedla vůbec, aby shodila to, co nabrala předchozí dva měsíce. Babet vaření bavilo a podle jejího mínění jí to i šlo, ale mít tak nevděčné strávníky ji otravovalo. Raději proto nevařila vůbec, když byla máma doma.

Babet pospíchala na tramvaj, která se v dálce svíjela a blížila se mrštně jako užovka. Chtěla dojet na své oblíbené místo na nábřeží Vltavy. Ráda si tam po práci jezdila odpocínout od lidí. Sama v sobě si říkala, že se cítí přelidněná, takže si sedla někam dál od všech a jen pozorovala proud řeky.

Kráčela po cestě sypané štěrkem a každý její krok dělal neuvěřitelný rámus, chrastění kamínků v nepřírodném tichu znělo příliš hlasitě. Ale nikdo za ní nešel a nemohl ji slyšet, to ji uklidnilo. Cestou lemovanou staletými stromy došla ke své oblíbené lavičce, ze které měla dobrý výhled na protější Střelecký ostrov. Jestliže bylo léto a slunce pálilo, byl celý ostrov pokryt lidmi ležícími na trávě, připomínali pestrobarevné mravence.

Hladina řeky byla až hrozivě zvednutá a lodě se plavily nezvykle blízko u břehu. Jindy musela stát dole pod lavičkou, aby kachny mohla nakrmit, ale nyní si mohla v klidu sedět a házet housky do vody. Působilo to na ni trochu klaustrofobicky. Cítila se, jako by ji voda obkličovala a nedávala jí možnost úniku. V blízkosti vody si připadala nesvá, nikdy se nenaučila plavat.

V první třídě sice navštěvovala povinné kurzy plavání, ty jí však vzaly i ten poslední kousek kuráže. Měla z vody respekt, ale na druhou stranu ji k ní něco magicky táhlo. Už s prvními krůčky utíkala mamince a batolila se ke všem řekám, jezírkům a brouzdalištím, co zbystřila. Zároveň se jí zdávaly děsivé noční můry, kdy se topila, vodní řasy ji držely a omotávaly se jí kolem kotníků, takže nemohla vyplavat na hladinu a nadechnou se, až se nakonec utopila. A po hodinách plavání se jí tyto sny zdávaly každou noc.

Učit někoho plavat tak, že ho hodíte do vody s chabými rukávkami a řeknete mu, ať plave, se jí zdál jako poněkud nešťastný způsob. Babet měla svou hlavu a dělala si to po

svém. Přidržovala se okraje bazénu, zatímco opatrně a pomaloučku lezla dovnitř. Párkrát jí to prošlo, ale pak jí instruktorka podrazila ruce nebo do ní strčila tak, až Babet zahučela do vody a pěkně se nalokala. Nebyla ovšem sama, pro koho hodiny plavání představovaly zkoušky ohněm. Živě si vybavovala spolužačku, která, než aby se smočila, radši zůstala po celou hodinu zavřená a schovaná ve stísněné skříňce na převlékání.

Babet si říkala, že měla štěstí v neštěstí, poté co dvakrát po sobě dostala zápal plic. Její máma automaticky tvrdila, že za to může plavání a návraty do školy s mokkými vlasy. Odmítla tam dceru posílat a Babet jí v tom nijak neodmlouvala. A tak Babet nikdy nedostala osvědčení, že se stala želvou nebo kapříkem. Hlavně v létě toho ale litovala. A každé prázdniny si plánovala, že se plavat naučí, ale zatím nenašla nikoho, komu by natolik důvěřovala a u koho by měla jistotu, že ji do vody prostě nehodí a nenechá ji svému osudu.

Kachny na Babet nedočkavě káchaly, nevšímalá si jich a proplouvala vlastními myšlenkami. Pohledy hypnotizovaly housku v její ruce. Hodila jim kousek a ten okamžitě zmizel v nedočkavém zobáku nějaké kachny.

Babet sem ráda chodila sama. Jen výjimečně se k ní připojila některá z jejích kamarádek, které mnohem raději chodily obdivovat krásy obchodů než krásy Prahy. Několikrát tu byla s Li, seděly vždy na stejné lavičce, zatímco její čivava pobíhala kolem. Trávila tu čas, protože tady mohla nerušeně

přemýšlet o všech nemožných a zbytečných věcech. Například o tom, jak doprostřed Vltavy dostali tu obrovskou židli a jestli na ní už někdo seděl. Babet by se nebála to zkusit a uvítala by někoho, kdo by ji na druhém břehu vyfotil. Nebo přemýšlela o tom, jak se chudáci návštěvníci blízké rybí restaurace najedí venku, když se venkovní zahrádka, jindy pevně připevněná k zemi, teď pohupuje na vlnách. Třeba by se našel nějaký odvážlivec, co by to zkusil, ale určitě by toho víc skončilo ve vodě než v jeho žaludku. No co, aspoň by se ryby taky najedly vybraných specialit z rybí restaurace.

Babet se uchechtla. Často se svým myšlenkám chechtala a častokrát se jí stalo, že to nepostřehla a chichotala se nahlas. To se pak za ní kolemjdoucí otáčeli s divnými výrazy ve tvářích, ale Babet dělala jakoby nic. To bylo zatím to nejdůležitější, co ji život naučil. Brát všechno jakoby nic, v opačném případě by se člověk taky mohl zbláznit. A Babet se tím řídila. Kam až jí paměť sahala, všechny její starosti s pacienty odešly spolu s koncem pracovní doby. Ve svém volném čase nikdy nedumala nad tím, kdo umřel, kdo brzy umře a co udělat pro to, aby se to nestalo. Pro Babet to byli jen pacienti, které ani pořádně neznala. Ve svém popisu práce měla řádně se o ně postarat.

■ Následující den si na servírovací ták připravovala oběd, kterým měla nakrmit paní Jehličkovou, což byl úkol velice nesnadný. Nebylo dne, kdy by si paní Jehličková nechtěla povídat, a bylo jí jedno při jaké příležitosti. Vyprávěla

při koupání, při večeři, mnohdy odmítla i odpolední spánek, aby si mohla povídat. A Babet měla ze všech pečovatelek nejraději, tvrdila, že vypadá jako její dcera, na kterou se každý den vyptávala. Chtěla vědět, kdy ji zase navštíví. Mozek je ale věc zrádná a tu a tam si dělá a pamatuje jen to, co chce sám. Paní Jehličková měla udivující přehled o životě dnešní mládeže, o tom, co se nosí nebo jak se správně nalíčit, ale to, že její dcera před pár lety zemřela na rakovinu, na to si už nevzpomínala. A bylo to dobře. Babet jí vždy odpověděla, že svou dceru a její nečekané návštěvy přece zná a že nikdo na světě nemůže vědět, jestli vrazí do dveří za minutu, nebo za týden.

„Ale vy máte tu výhodu, paní Jehličková, že se každý den máte na co těšit,“ usmála se na ni a nabrala na lžici první sousto guláše s rýží.

„Četla jsem článek o tom, že přibývá náctiletých závislých na drogách. Bereš nějaký drogy, Babet? Mně to můžeš klidně říct, ono to není nic špatného, jen se to nesmí přehánět, a to vy neumíte, jste megalomani, přeháníte všechno! Za mých mladých let se žádná škodlivost drog řešit nemusela, jednou za čas jsme si s tehdy budoucím manželem dali dýmku opia nebo láhev absintu, nanejvýš dvakrát do měsíce, protože jsme to k životu nepotřebovali, ale to nepotřebuje vlastně nikdo...,“ polkla rozkousané sousto a chystala se něco dalšího říct.

„No jo, ale to bývala jiná doba a jiné drogy, to se nedá tak úplně srovnávat...“

„Já měla sousedku, ona ti trpěla atopickým ekzémem, chudinka, hrozně ji to natrápilo a udělala snad všechno pro to, aby se ho zbavila. Mazala se sádlem s bylinkama, koupala se v černém čaji, ale nebylo to nic platný. Pak jí ale vnuk přinesl mast z konopí a to bys, Babet, nevěřila, jak rychle se jí všechny ty rány zahojily! Měsíc! A ani s brejlema na nose bych nepoznala, že jí něco bylo! Byl to zázrak, ale žádnéj levnej zázrak... A ona byla hrozně lakotná baba, pokaždý mi do kafe nalila mlíko, protože smetana na ni byla moc drahá a nekupovala ji. No, a tak se rozhodla, že si trochu toho zelenýho vypěstuje na naší zahrádce, a řekla vnukovi, ať jí sežene semínka. To víš, že sehnal. A jak byl rád! Snažil se jí namluvit, jak se bojí, že by to taky v budoucnu mohl chytit, když je to v rodině, a že si pak pro pár kytiček přijde, aby si mohl udělat vlastní mast a mazat se s ní každý ráno, jen tak pro jistotu, že člověk nikdy neví. Ale mezi námi, Babet, co si budem povídat, určitě to kouřil. A mně se to vůbec, ale vůbec nelíbilo. Říkám jí, Maruš, nemůžem z toho mít problém, pokavaď na to někdo přijde? Ale prosím tě, kdo by na to přišel, prskala. Znáš toho páprdu seshora, ten všechno sleduje, co kdyby nás udal? Jenže mě neposlouchala, a když ty kytky byly pomalu větší než my dvě dohromady, objevili se u našeho činzáku dva policajti. Seděly jsme tenkrát na zahradě, takže přišli rovnou k nám a řekli nám, že dostali oznámení od jistého pána, že Maruš na zahradě pěstuje marihuanu, ale pokud to do zítra zmizí, tak ji nepotrestaj, ať to bere jako domluvu. Ještě ten den jsme to všechno vytrhaly,

ale to víš, šetřivá Maruš to usušila a pak měla krému skoro na rok. Byla spokojená, jen její vnuk zuřil, když to zjistil, a z nějakýho divnýho důvodu babiččin krém nechtěl. Mohlo ji to napadnout, ale to ne, byl to její miláček... Nic však nevydrží věčně, a protože se bála zase něco vypěstovat, musela si chtít nechtě krém začít kupovat, a to mi pak nabízela už jen vodu z kohoutku.“

Babet odložila prázdný talíř zpátky na ták a nenápadně si ubrouskem otřela tvář, byla celá poprskaná. Pak paní Jehličkové podala léky spolu se sklenicí vody na zapití. Měla rakovinu plic stejně jako její dcera, jen si s ní smrt pohrávala o něco déle.

Ráda kouřila, tady to měla už zakázané, ale na všech fotkách z dřívějška, které Babet ukazovala, držela v ruce zapálenou cigaretu. Nejradši se oháněla těmi černobílými, kde mohla být ve stejném věku jako Babet. Vlasy měla vyčesané do slušivého drdolu a ve svůdně sevřených rtech držela cigaretu na dlouhém nástavci. Babet tuhle dobu, kdy se ženy chovaly jako dámy, a třeba i kouřily, měla ráda. Smála se a říkala paní Jehličkové, jak moc šik tehdy byla.

„A teď už snad nejsem?“ čertila se vždy.

Babet jí musela dát za pravdu, i když její vlasy zešedly, jako by z nich někdo vysál všechnu barvu, stále se jí elegantně kroutily kolem bledých tváří. A velmi si zakládala na svých nočních košilích, dbala na to, aby ladily s barvou povlečení nebo ročním obdobím. Na jaře a v létě chtěla, aby ji Babet oblékala do tenkých košil z hedvábí v pastelových

barvách. Na podzim a zimu měla připravené ty z bavlny v zelené a hnědé. Sama si je všechny ušila, šití byla její vášeň.

Chtěla se stát herečkou, vídat svou tvář na filmových plátcích a být slavnou. Vyzkoušet si stovky rolí a situací, jež by se jí v opravdovém životě nikdy neudály, podívat se do exotických zemí s houfem novinářů v patách. Ale rodiče o nějakém herectví nechtěli ani slyšet. Tehdy se herectví považovalo za hříšné umění a rodiče by v žádném případě nedovolili, aby se jejich dcera k takovému spolku přidala. Sami, snad už dávno předtím než se narodila, rozhodli, že se vyučí švadlenou.

Pro paní Jehličkovou to z počátku vůbec nebylo jednoduché. Proklínala šicí stroj, na kterém si sešívala prsty nití, proklínala mistrovou, co se jí vysmívala a nadávala jí, jak je nemožná. Nejvíc ale proklínala rodiče a natruc chodila do kina a do divadel, odkud se vracela pozdě domů. Její táta to nelibě nesl a vedlo to jen k dalším hádkám.

Během jednoho takového večera v kině se jí ale zatajil dech. Neznámá herečka měla ty nejkrásnější šaty, jaké kdy viděla. O půlnoci se pevně rozhodla, že si podobné šaty ušije, a shodou náhod měla po ruce látku, která se vzdáleně podobala té originální.

Stálo jí to mnoho úsilí a spoustu krve z propíchaných prstů, ale konečný výsledek byl ohromující. Oblékla si vlastnoručně ušité šaty a připadala si nejen krásně, ale i pyšně, že to dokázala. Každá kamarádka jí je záviděla a ptala se,

kde je koupila, a nikdo nemohl uvěřit, že si je ušila sama. V ten okamžik paní Jehličkové došlo, jakou má oproti jiným dívkám výhodu. Nemusela dlouze a těžce přemlouvat rodiče, aby z peněženky vytáhli pár bankovek a koupili jí něco nového na sebe, prostě si to sama ušila.

Její máma byla ráda, že ji šití začalo těšit a že je doma konečně klid, takže ji neustále zásobovala novými látkami. Tehdy nebyla nabídka tak velká jako dnes, ale něco se vybrat dalo. Netrvalo dlouho a sama svou dceru žádala o tuhle sukni, co spatřila v časopise, nebo o tamtu halenku z obchodu.

Postupem času oblékala nejen celou svou rodinu, ale i skoro všechny slečny a paní z města, které za ní chodily se zmuchlaným obrázkem vytrženým z novin v jedné ruce a s látkou v druhé. Byly dny, kdy nedělala nic jiného, než že šila, aby každou objednávku stihla dokončit a odevzdat. Do cela slušně si na tom vydělala a začalo ji to vážně bavit.

Byla jako posedlá nakupováním látek, jejich kombinováním a střihy. Skládala je dohromady jako puzzle podle předlohy zrcadlíci se jí v hlavě. Do obchodu s látkami chodila vždy ve čtvrtek, ještě tentýž den látku přeprala v horké vodě s mýdlem, a jestliže bylo hezky, nechala ji schnout venku. Látka pak voněla větrem, tedy aspoň si představovala, že tak vítr voní – loukou, deštěm a mýdlem.

Před Vánoci škola přichystala pro rodiče žáků posledního ročníku menší besídku, jejíž součástí byla i módní přehlídka, a paní Jehličková z toho byla neuvěřitelně nervózní. Do po-

slední chvíle se nemohla rozhodnout, zda bude prezentovat své šaty, sukni nebo zimní kabátek. Nakonec šaty a kabátek zkombinovala dohromady a s trochou domýšlivosti se jí zdálo, že modelce v jejím návrhu lidé tleskali nejvíc.

Po přehlídce ji překvapila dáma, která na ni čekala v šatně a chtěla s ní mluvit. Paní Jehličkové se okamžitě zalíbila. Nebyla zdejší, to se dalo poznat podle oblečení. Měla na sobě slušivý kalhotový kostým v krémové barvě, ženy z jejich města kalhoty nenosily při žádné příležitosti. A vůbec, celý styl neznámé příchozí se jí líbil. Ať už volně rozpuštěné vlasy, nebo šátek uvázaný kolem krku.

Prohlížela si neznámou dámu tak soustředěně, až nevnímala, že se jí snaží něco říct. Požádala ji, ať to zopakuje. S úsměvem jí tedy sdělila, že se jí její model velice líbil, a optala se, jestli by nebylo možné, aby jí ukázala i nějaké další. Paní Jehličková byla nadšená a vůbec se nepídila po tom, co za tím vězí, přitakala a pozvala ji domů na kávu.

Paní Jehličková před stále ještě neznámou ženou otevřela obrovskou skříň, kde měla všechny své modely, látky, nitě, a odešla uvařit kávu. A když se vrátila, našla ji sedět na zemi, jak pozorně zkoumá každý steh a každou záložku, nechává si látku jemně splývat mezi prsty a tváří se nadmíru spokojeně. Ihned si její návrhy zamilovala. Z kapsy saka vytáhla vizitku a podala ji paní Jehličkové se slovy, že má v Praze módní salon, a ať se zastaví, až dokončí školu. Poté se zvedla ze země a na paní Jehličkovou, která tam jen tak stála a nemohla vyjít z údivu, už se ani neohlédla.

Vizitku, na které stálo, že neznámá dáma se jmenuje Helena Krátká, si pečlivě založila do máminy vitríny s porcelánem a hned prvního července se vypravila do Prahy. Líčila Babet, jak byla celou cestu vlakem nervózní, že se poprvé ocitne v Praze a úplně sama. Bloudila v uličkách a několikrát se musela zeptat kolemjdoucích na cestu, nakonec ale došla k svému cíli a zdálo se, jako by na ni Helena Krátká snad čekala. Seděla venku v proutěném křesílku a kouřila. Od té doby se z nich staly nejen obchodní partnerky, ale i dobré přítelkyně.

Věkový rozdíl mezi nimi nehrál žádnou roli, ba právě naopak, dokázaly se navzájem doplňovat a neustále přicházet s novými nápady. Jejich salon se stal vyhledávaným místem a dostávaly i velké zakázky ze zahraničí. Paní Jehličková byla obzvláště pyšná na šaty z pravého hedvábí, co šila pro indickou princeznu. Na jedné módní přehlídce se seznámila i se svým budoucím manželem, který měl na starosti občerstvení. Měli spolu dceru, která se o pár let později stala majitelkou salonu, protože Helena Krátká nikdy žádné děti neměla.

„Víš, Babet, ve tvém věku mi to taky nedocházelo a myslala jsem si, že mám na všechno spousty času, bylo tolik věcí, které jsem za svůj život chtěla zkusit a zvládnout, ale teď už je na všechno příliš pozdě. Člověku to nedojde, ale život je přespříliš krátký, měla by sis ho užívat, a ne svý mládí trávit tady. Chodit na rande a tak..“

„To vás paní Jehličková potěším, rozhodla jsem se dát Čárlýmu přece jen šanci a dneska spolu jdeme ven.“

„To je dobře, Babet, to je dobře,“ odvětila vyčerpaně a lehla si, aby se mohla prospat. Babet ji pečlivě přikryla, vzala ták se špinavým nádobím a vyšla z jejího pokoje.

■ Babet nelhala, Čárlý se ráno nabídl, že ji odveze domů, a připojil k tomu pozvání na skleničku, což se ještě nestalo. Babet tedy souhlasila a sama navrhla, kam by mohli jít. Čárlý zářil štěstím, že se mu Babet konečně podařilo přemluvit.

V Babetině životě se střídaly dvě etapy. Ta první z nich byla etapa klidu, kdy byla se svým životem spokojená a nic by na něm neměnila. Ale během té druhé si připadala osamělá a ráda by měla někoho, s kým by mohla zajít do kina, na sklenku bílého vína nebo ke komu by se mohla přitulit během zimních večerů.

Zdálo se jí, že právě začíná převažovat to druhé období.

Babet měla několik vztahů za sebou, přesněji tři, ale ani jeden z nich nebrala jako něco vážného. Svou první lásku potkala ve školce, jmenoval se Pepíček, nechtěl jí půjčovat pastelky a posmíval se Li, že má šikmé oči, tak ho Babet přetáhla lopatkou na písek. Následující den si ji s ohromnou boulí našel, když si s plyšáky hrála na doktora, a řekl jí, že ji miluje. Pak se vodili za ruce na školním hřišti, kreslil jí zamilované obrázky a cucali stejný bonbon. Skončilo to, když ho Li viděla, jak se líbá s Kačenu, stálo ho to další bouli a Kačenu žvýkačku ve vlasech.

Druhý kluk, se kterým Babet chodila, se jmenoval Štěpán a na základní škole navštěvoval vedlejší třídu. Babet tehdy

bylo třináct a jemu o rok víc, byla to láska plná nesmělých polibků a dotyků, kdy člověk ještě neobjevil ani sebe, natož aby objevoval někoho jiného, ale Babet na toto období velmi ráda vzpomínala.

Chodili s dekou na Petřín a do Stromovky, pamatovala si na večer, kdy přšelo, a oni seděli pod nějakou plechovou střechou, sledovali tým baseballistů a plánovali, kolik budou mít dětí. Po čase to ale vyprchalo, scházeli se nepravidelně a málo, až se přestali vídat úplně. Ale Štěpán v jejím srdci zůstal jako dobrý kamarád, psali si, když je něco trápilo, a čas od času se sešli, aby to probrali osobně.

Její největší láska se jmenovala Filip. Byl skoro o tři roky starší než Babet, což ale nebylo vůbec znát, protože se leckdy choval, jako by procházel pubertou. Babet ho doopravdy milovala a on ji taky, psali si zamilované zprávy několikrát za den, přespávali u sebe a snili o společné budoucnosti. Babet si nepřála nic jiného, než aby se tenhle jejich sen stal skutečností. Vždycky večer si představovala, jaké to bude, jak bude vypadat jejich byt, kam spolu budou jezdit na dovolené a jestli budou mít psa nebo kočku.

Babet si tehdy připadala jako zloděj. Vzala si jeho duši. Drze si ji přivlastnila a tiskla ji k sobě jako svou poslední šanci, kousek z něj, připomínku, že tu pro ni je. Sám jí to nabídl, ten večer, kdy se cítila tak příšerně prázdná. Prázdnější než prázdná skořápka od oříšku, než jasné letní nebe bez mraků. Svěřila se mu, že kdyby do ní nasypal Tang, nejspíš by se ani nerozpustil. Kdyby se snažil lapit její duši, nahmatal by

jen prázdno, vzduchoprázdno. Cloumala sebou, aby slyšela, jak jí rachotí o kosti... Ale nic, její duše se neozývala. Všichni ji roztrhali na kousíčky a každý si kousek vzal, asi na památku, a nikdo z nich jí nenabídl ani bezcenný cár té své. Až on.

Babet by nespočítala všechny ty noci a všechny ty pusy, co mu dávala, když se náhodou probudila, šťastná, že spí vedle ní, nebo kolikrát si on přičichl k jejím vlasům, ale nic z toho nepomohlo. Jejich vztah začal stagnovat a dál se nehýbal. A Babet vždy tvrdila, že dlouhodobé vztahy jsou pro člověka zákeřné. Hranice mezi láskou a zvyknutím si na sebe je totiž křehká, nedají se od sebe rozeznat. Byli spolu, i když si očividně lezli na nervy. Bylo to dlouhé a vyčerpávající, ale nebyli připravení být bez sebe, protože mezi těmi temnými stránkami se plazily ty lepší. Ty krásné, ty, které milovala, ty, pro které stálo žít.

Po rozchodu si jeden čas říkala, jak má bez něj žít. Ráno se jí nechtělo vstávat, protože v životě bez Filipa neviděla smysl. Myslela na něj šestnáct hodin denně, a když na něj nemyslela, tak se jí o něm zdálo. Myslela na něj tak často, až jí připadalo, že je neustále s ní. Každá pitomá věc jí ho připomínala, i hloupá plechovka od kukuřice. Na některá místa nemohla chodit, některé věci nemohla steskem polknout. Každý západ slunce ji štípal do očí a snažil se ji rozbrečet. A pokaždé, když šla ven a nadechla se čerstvého vzduchu, cítila jeho. Nejvíc ale bolelo vzpomínání na jejich slunečné království. Tam, kde slunce nezapadá, jelikož namalované září na zdi.

Ale pak si uvědomila, že všechno za čas přebolí a přejde. Jako přešlo věčné čekání na zprávu a ohlžení se přes rameno, zda tam náhodou není. Ale šťvaly ji ty věci, které si naplánovali a které už se nikdy nezhmotní. Sama sebe se ptala, kde jsou. Kde? A pokaždé si představila dívku, která jí byla nápadně podobná a užívá si je za ni.

Chtěla jít dál, protože věděla, že pro ni není ten správný člověk. Obecně se tvrdí, že protiklady se přitahují, ale taky se obecně ví, že se pravidla mýlí. Ztratil její důvěru a ona už nechtěla zažívat ten malicherný strach, že ji podvádí, že jí neříká pravdu nebo že dělá věci, které neměla ráda. Chtěla člověka, co už ví, že jedině bez všelijakých umělých psychiku stimulujících látek a ruku v ruce s nejmilejším člověkem je ten svět stejně nejhezčí. Protože tak to je, jen trvá, než si to člověk uvědomí. Babet si bláhově myslela, že ho to naučila, že mu něco dala do budoucna, ale asi to tak nebylo.

Nejvíc ze všeho se ale bála, že už v ní navždy zůstane malá částička, která bude patřit jen jemu, která se usměje při pohledu na ledovou tříšť, protože tam uvidí pohupovat se jeho tvář. Ale Babet dobře věděla, že na světě nikdy nebude duha bez bouřky a že stejně tak nikdy nenajdeme růži bez trnů. Že dobré lidské vlastnosti se rodí z těch špatných a roztržené žíly se Herkulesem prostě neslepí. Všechno to moc dobře věděla, a proto jeho duši zabalila do krabice s mašlí a neporušenou mu ji poslala ještě v záruční době zpátky.

Z počátku pro ni ale bylo obtížné povznést se nad tím, znovu začít randit a akceptovat přítomnost někoho jiného, někoho, kdo nebyl Filip. A všechny její pokusy o randění by se daly nazvat úplným fiaskem.

První rande jí domluvila Li a Babet se zdálo, že to ve skutečnosti byla jen pomsta za to, že nepřišla na její maturitní ples. Ten hoch uměl česky jen dvě slova – ahoj a pivo, takže byli nuceni domlouvat se anglicky, jenže anglická slovní zásoba ani jednoho z nich nedosahovala takové úrovně, aby se o něčem dokázali plynule bavit. Větší část večera se na sebe jen usmívali a cítili se trapně.

Následující schůzku měla s pracovníkem pohřební služby. V Babetině práci se potkávali celkem často, vzájemně se na sebe culili. Babet nechtěla být tak povrchní a nejt s ním ven jen kvůli jeho zvláštnímu povolání, ale později toho litovala. Pozval ji na oběd, dali si pečené kuře, které mu nejspíš leccos připomnělo, a začal s hodinovou přednáškou o svém zaměstnání a vůbec si nevšiml, že se Babet svého jídla ani nedotkla, nepovažovala totiž dané téma za vhodné k večeři a nějak ji přešla chuť. Zdálo se jí to jako věčnost, než skončil, poté se omluvila, že se musí vrátit do práce a rychle se vypořídala.

Na další rande šla s tím, že člověk by měl zkusit všechno. Podlehla tedy bývalé spolužačce, která ji ob den zahrnovala zprávami a romantickými vzkazy, a vypravily se spolu do zoo. Schůzka to byla příjemná až do té chvíle, kdy dívka Babet políbila. Babet z toho byla tak vyděšená, že nebyla